

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 18 september 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Luftfart — Gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i Europeiska unionen — Förordning (EG) nr 1008/2008 — Fri prissättning — Incheckning av bagage — Pristillägg — Begreppet ’passagerarpriser’ — Konsumentskydd — Lufttrafikföretag som påförs sanktionsavgift på grund av ett oskäligt avtalsvillkor — Nationell bestämmelse enligt vilken befordran av passagerare och incheckning av bagage ska ingå i flygbiljettens grundpris — Förenlighet med unionsrätten”

I mål C-487/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 1 de Ourense (Spanien) genom beslut av den 23 oktober 2012, som inkom till domstolen den 2 november 2012, i målet

Vueling Airlines SA,

mot

Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz samt domarna E. Juhász, A. Rosas (referent), D. Šváby och C. Vajda,

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 8 januari 2014,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Vueling Airlines SA, genom J.M. Rodríguez Cárcamo och B. García Gómez, abogados,
- l’Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia, genom O. Peñas González och I. Torralba Mena,
- Spaniens regering, genom A. Rubio González och S. Centeno Huerta, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: spanska.

— Europeiska kommissionen, genom J. Rius och N. Yerrell, båda i egenskap av ombud,
och efter att den 23 januari 2014 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 22.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (EUT L 293, s. 3).
- 2 Begäran om förhandsavgörande har framställts i ett mål mellan Vueling Airlines SA (nedan kallat Vueling Airlines) och Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia (konsumentskyddsmyndighet som är underställd regionen Galiciens regering, nedan kallat Instituto Galego de Consumo). Målet rör en sanktionsavgift som den senare har ålagt Vueling att betala på grund av innehållet i transportavtal som detta bolag tillämpar.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

- 3 Konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter, som ingicks i Montreal den 28 maj 1999, undertecknades av Europeiska gemenskapen den 9 december 1999 och godkändes på gemenskapens vägnar genom rådets beslut 2001/539/EG av den 5 april 2001 (EGT L 194, s. 38) (nedan kallad Montrealkonventionen).
- 4 Kapitel III i Montrealkonventionen, som har rubriken ”Fraktförarens skadestånds-ansvar och ersättnings omfattning”, består av artiklarna 17–37.
- 5 Artikel 17 i konventionen, med rubriken ”... Skada på bagage”, föreskriver följande:
”...
2. Transportören ansvarar om incheckat bagage förstörts, förlorats eller skadats under förutsättning att den skadebringande händelsen inträffat ombord på luftfartyget eller under den tid då bagaget var i transportörens vård. Transportören ansvarar dock inte i den mån skadan orsakas av bagagets egenskaper eller av en inneboende defekt eller svaghet hos det. När det gäller handbagage, inbegripet personliga tillhörigheter, ansvarar transportören för skador, om transportören eller dennes anställda eller uppdragstagare har orsakat skadan genom fel eller försummelse.
3. Om transportören erkänner att incheckat bagage har förlorats eller om det incheckade bagaget inte har kommit fram inom tjugo dagar efter den dag då det skulle ha anlänt, har passageraren rätt att göra sina rättigheter enligt transportavtalet gällande mot transportören.
4. Om inget annat anges, avses i denna konvention med ’bagage’ både incheckat bagage och handbagage.”

Unionsrätt

- 6 Förordning nr 1008/2008 antogs med stöd av artikel 80.2 EG, vilken motsvarar artikel 100.2 FEUF som tillhör avdelning VI i EUF-fördraget, med rubriken "Transporter", och som medger fastställandet av lämpliga bestämmelser för bland annat luftfart. Denna förordning utgör en omarbetning av flera förordningar, däribland rådets förordning (EEG) nr 2409/92 av den 23 juli 1992 om biljettpriser och tariffer för lufttrafik (EGT L 240, s.15; svensk specialutgåva, område 7, volym 4, s. 130).
- 7 Skäl 16 i förordning nr 1008/2008 har följande lydelse:
- "Kunderna bör kunna effektivt göra jämförelser av priserna för lufttrafik hos olika flygbolag. Därför bör det slutliga priset som kunden ska betala för lufttrafik med ursprung i gemenskapen alltid anges inklusive alla skatter och avgifter"
- 8 Artikel 1 i denna förordning, med rubriken "Syfte", tillhör kapitel I, med rubriken "Allmänna bestämmelser". I punkt 1 i denna artikel föreskrivs följande:
- "Genom denna förordning regleras ... prissättningen av lufttrafik inom gemenskapen."
- 9 Artikel 2, med rubriken "Definitioner", tillhör samma kapitel i nämnda förordning. Där föreskrivs följande:
- "I denna förordning avses med
- ...
- 4) *lufttrafik*: en flygning eller en serie flygningar för befordran av passagerare, gods eller post mot ersättning och/eller hyra,
- ...
- 13) *lufttrafik inom gemenskapen*: lufttrafik som utförs inom gemenskapen,
- ...
- 15) *seat only-försäljning*: ett lufttrafikföretags, en av dess godkända agents eller en researrangörs försäljning av platser direkt till allmänheten utan att några andra tjänster, såsom logi, ingår,
- ...
- 18) *passagerarpriser*: de priser i euro eller i nationell valuta som ska betalas till lufttrafikföretag eller dessas agenter, eller andra biljettförsäljare, för befordran av passagerare i lufttrafik samt de villkor som hänför sig till dessa priser, inbegripet ersättning och villkor som erbjuds agenter och andra mellanhänder,
- 19) *fraktpriser*: de priser i euro eller i nationell valuta som ska betalas för fraktbefordran samt de villkor som hänför sig till dessa priser, inbegripet ersättning och villkor som erbjuds agenter och andra mellanhänder,
- ..."

- 10 Artikel 22, med rubriken ”Fri prissättning”, tillhör kapitel IV i förordning nr 1008/2008, med rubriken ”Bestämmelser om prissättning”. I punkt 1 i denna artikel föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 16.1, med rubriken ’Allmänna principer för allmän trafikplikt’] får EG-lufttrafikföretag och, på grundval av ömsesidighet, lufttrafikföretag från tredjeländer, fritt sätta sina passagerarpriser och fraktpriser för lufttrafik inom gemenskapen.”

- 11 Artikel 23 i förordningen, som tillhör samma kapitel, har rubriken ”Information och icke-diskriminering”. I punkt 1 i denna artikel föreskrivs följande:

”De passagerarpriser och fraktpriser som är tillgängliga för allmänheten ska innehålla tillämpliga villkor när de erbjuds eller offentliggörs i någon form, inbegripet på Internet, för lufttrafik från en flygplats som befinner sig på en medlemsstats territorium och på vilken fördraget är tillämpligt. Det slutliga pris som ska betalas ska alltid anges och ska innehålla gällande passagerarpris eller fraktpris samt alla tillämpliga skatter och avgifter, tilläggsavgifter och arvoden som är oundvikliga och förutsebara vid tidpunkten för offentliggörandet. Förutom slutpriset ska minst anges

- a) passagerarpris eller fraktpris,
- b) skatter,
- c) flygplatsavgift, och
- d) andra avgifter, tilläggsavgifter eller arvoden, exempelvis sådana som har samband med luftfartsskydd eller bränsle,

om avgifterna i b, c och d har lagts till passagerarpriset eller fraktpriset. Valfria pristillägg ska anges klart, öppet och otvetydigt i början av varje bokningsprocess och kunden ska aktivt markera sitt godkännande av dem.

...”

Spansk rätt

- 12 Artikel 97 i lag 48/1960 av den 21 juli 1960 om lufttrafik (Ley 48/1960 sobre Navegación Aérea) (BOE nr 176 av den 23 juli 1960, s. 10291), i dess lydelse enligt lag 1/2011 om ett statligt flygsäkerhetsprogram för civil luftfart, vilken ändrar lag 21/2003 av den 7 juli 2003, om flygsäkerhet (Ley 1/2011 por la que se establece el Programa Estatal de Seguridad Operacional para la Aviación Civil y se modifica la Ley 21/2003, de 7 de julio, de Seguridad Aérea), av den 4 mars 2011 (BOE nr 55 av den 5 mars 2011, s. 24995) (nedan kallad LNA), föreskriver följande:

”Transportören är skyldig att inom de viktgränser och volymgränser som fastställs i tillämpningsföreskrifterna befordra bagaget, oavsett antal, tillsammans med passagerarna. Denna transport ska ingå i biljettpriset.

Vid överskridande av fastställda gränser ska särskilda bestämmelser tillämpas.

Föremål och handbagage som passagerarna själva för med sig ombord ska inte anses vara bagage enligt denna lag. Transportören är skyldig att i kabinen såsom handbagage kostnadsfritt transportera de föremål och väskor som passagerarna själva för med sig ombord, vilket innefattar varor som köpts i flygplatsbutiker. Ombordförande av sådana föremål och väskor får endast nekas av säkerhetsskäl knutna till föremålets vikt eller storlek i förhållande till luftfartygets egenskaper.”

13 Artikel 82, med rubriken "Begreppet oskäligen avtalsvillkor", i den allmänna lagen om skydd för konsumenter och användare och andra kompletterande lagar, i dess omarbetade lydelse enligt kungligt lagstiftningsdekret nr 1/2007 (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias), av den 16 november 2007 (BOE nr 287, av den 30 november 2007, s. 49181) (nedan kallad lagen om konsumentskydd):

"1. Ett avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling samt ett förfarande för vilket uttryckligt samtycke ej har lämnats ska anses vara oskäligt om det i strid med kravet på god sed medför en betydande obalans i parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet till nackdel för konsumenterna och användarna.

...

4. Utan hinder av vad som föreskrivs i de föregående punkterna, ska ett avtalsvillkor alltid anses oskäligt om det enligt artiklarna 85–90:

...

b. inskränker konsumentens och användarens rättigheter,

c. medför att avtalet inte är ömsesidigt,

..."

14 Artikel 86 i lagen om konsumentskydd, med rubriken "Avtalsvillkor som är oskäligen på grund av att de inskränker konsumentens och användarens grundläggande rättigheter", föreskriver följande:

"Ett avtalsvillkor ska under alla förhållanden anses vara oskäligt om det inskränker konsumentens och användarens rättigheter enligt dispositiva eller tvingande bestämmelser eller fråntar konsumenten och användaren sådana rättigheter. Det gäller särskilt avtalsvillkor som

...

7. innebär att konsumenten och användaren måste avstå från rättigheter eller att konsumentens och användarens rättigheter begränsas på något sätt."

15 Artikel 87 i denna lag, med rubriken "Avtalsvillkor som är oskäligen på grund av avsaknad av ömsesidighet", föreskriver följande:

"Ett avtalsvillkor som i strid med kravet på god sed och till nackdel för konsumenten medför att avtalet inte är ömsesidigt ska anses vara oskäligt, i synnerhet om det

...

6. medför betydande eller orimliga hinder för konsumenten och användaren att utöva sina rättigheter enligt avtalet, i synnerhet vid avtal om återkommande eller fortlöpande tillhandahållande av tjänster eller leveranser av varor, föreskrifter om oskäligen tidsfrister, avstående eller fastställande av begränsningar som gör det omöjligt eller försvårar för konsumenten och användaren att utöva sin rätt att frånträda dessa avtal, försvårande av utövandet av denna rätt genom det avtalade förfarandet, vilket är fallet med villkor som föreskriver andra formaliteter än dem som gäller för att ingå avtal, eller förlust av förskottade belopp, betalning för tjänster som i själva verket inte har tillhandahållits, tillåtelse för näringsidkaren att ensidigt tillämpa viten som fastställts i avtal eller fastställande av ersättning som inte motsvarar den skada som faktiskt vållats."

- 16 Artikel 89 i lagen om konsumentskydd, med rubriken ”Oskäliga avtalsvillkor som rör slutandet och genomförandet av avtalet”, föreskriver följande:

”Under alla förhållanden ska ett avtalsvillkor anses vara oskäligt om

...

5. det föreskriver högre priser på grund av kompletterande tjänster, finansiering, anstånd, påslag, ersättning eller vite som inte avser kompletterande prestationer som kan godkännas eller avvisas i varje enskilt fall och som beskrivs tillräckligt tydligt och för sig.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 17 Arias Villegas köpte, genom ett ombud på internet, flygbiljetter av flygbolaget Vueling Airlines under augusti 2010. Det rörde sig om fyra tur- och returbiljetter, vilket gav henne rätten att resa mellan Coruña (Spanien) och Amsterdam (Nederländerna) tillsammans med tre andra personer. Flygningarna var planerade till den 18 och den 23 oktober 2013. Arias Villegas checkade in totalt två väskor för de fyra berörda passagerarna. Vueling Airlines lade för väskorna på 40 euro på grundpriset för flygbiljetterna, vilket uppgick till 241,48 euro, således 10 euro per väska och resa.
- 18 Efter ifrågavarande resa gjorde Arias Villegas en anmälan mot Vueling Airlines vid Ourense kommun för att det hade tillämpat ett oskäligt villkor i flygtransportavtalet. Enligt henne strider villkoret mot tillämpliga spanska bestämmelser, enligt vilka en flygpassagerare ska ha rätt att checka in en väska utan extra kostnad. Anmälan vidarebefordrades till Instituto Galego de Consumo. Efter att ha genomfört ett sanktionsförfarande beslutade denna myndighet att Vueling Airlines skulle erlägga en sanktionsavgift uppgående till 3 000 euro. Sanktionsavgiften motiverades med att bolaget åsidosatt artikel 97 LNA och ett visst antal bestämmelser i den spanska lagstiftningen om konsumentskydd, bland annat artiklarna 82, 86, 87 och 89 i lagen om konsumentskydd.
- 19 Vueling Airlines begärde först omprövning av sanktionsbeslutet, vilket emellertid inte föranledde någon ändring av detta, och överklagade därefter beslutet till Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 1 de Ourense (förvaltnings-domstolen i Ourense). Vueling Airlines har gjort gällande att i enlighet med bland annat artikel 22 i förordning nr 1008/2008, vilken fastställer principen om fri prissättning, får lufttrafikföretag tillämpa en prissättning med ett grundpris för biljetten, som inte innefattar incheckning av bagage, och en tilläggsavgift om kunden väljer att checka in bagage. Instituto Galego de Consumo anser däremot att den frihet för lufttrafikföretag att sätta flygpriser som föreskrivs i unionsbestämmelsen inte utgör hinder för bestämmelser i den spanska lagstiftningen som, genom fastställande av innehållet i lufttransportavtalet, automatiskt ger passagerarna rätt att utan extra kostnad checka in bagage med vissa egenskaper.
- 20 Enligt den hänskjutande domstolen framgår det tydligt av spansk lag att en konsument, under alla förhållanden, har rätt att checka in ett bagage med vissa egenskaper utan tillägg till grundpriset för flygbiljetten. Denna rätt är, enligt samma domstol, en logisk och rimlig åtgärd för att skydda konsumenten och rör passagerarens värdighet. Rätten är en följd av att innehållet i lufttransportavtalet bestäms i lag, och den ingår i de prestationer som alla bolag som bedriver verksamhet av detta slag ska tillhandahålla. Den strider därför inte mot principen om fri prissättning på luftfartsområdet.
- 21 Den hänskjutande domstolen har i detta sammanhang påpekat att det är upp till passageraren att avgöra om han eller hon ska checka in något bagage eller inte vid flygresan och att det incheckade bagaget påverkar kostnaderna för bränsle och administration. Det gör emellertid även passagerarens vikt eller användandet av flygplanstolet under resan, utan att flygbolaget kan ta ut någon extra avgift för det, eftersom det enligt den hänskjutande domstolen, skulle påverka passagerarens värdighet och hans eller hennes rättigheter som konsument.

- 22 Den hänskjutande domstolen har framhållit att Arias Villegas i förevarande fall lockades av det låga pris som angavs på Vueling Airlines webbplats. Under processen med biljettköpet upptäckte hon att biljetten i fråga – som avsåg en resa där man av naturliga skäl behöver checka in bagage – inte innefattade incheckning av bagage. Enligt den hänskjutande domstolen medförde det att konsumenten, såg sig tvungen att avstå från sin grundläggande rätt enligt spansk lag att checka in en väska per passagerare, och dessutom att betala en extra avgift som inte hade angetts på flygbolagets webbplats för incheckning av bagaget.
- 23 Mot denna bakgrund beslutade Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Ourense att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:
- ”Ska artikel 22.1 i förordning [nr 1008/2008] tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse (artikel 97 i [LNA]) enligt vilken flygbolag som transporterar passagerare är skyldiga att under alla förhållanden ge passagerarna rätt att checka in en väska utan extra kostnad eller tillägg till grundpriset för den köpta biljetten?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 24 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida artikel 22.1 i förordning nr 1008/2008 utgör hinder för en nationell bestämmelse som kräver att lufttrafikföretagen, under alla förhållanden, mot erhållande av priset för flygbiljetten inte bara ska befordra passageraren utan även dennes incheckade bagage, under förutsättning att bagaget uppfyller vissa särskilda krav avseende bland annat bagagets vikt, utan att ett pristillägg får tas ut för befordran av detta bagage.
- 25 Domstolen erinrar inledningsvis om att den spanska regeringen i dess skriftliga inlagor och vid den muntliga förhandlingen vid domstolen har gjort gällande att den hänskjutande domstolen har tolkat den aktuella nationella bestämmelsen på ett felaktigt sätt. Enligt den spanska regeringen avser denna lagstiftning innehållet i ett lufttransportavtal och syftar bland annat till att flygbolagen ska säkerställa befordran av passagerarnas bagage. Denna bestämmelse reglerar inte priset för befordran och kräver inte att flygbolagen ska transportera det incheckade bagaget gratis.
- 26 Det ska i detta sammanhang erinras om att det inte ankommer på domstolen att i ett mål om förhandsavgörande uttala sig om tolkningen av nationella bestämmelser eller att avgöra om den hänskjutande domstolens tolkning av dessa är korrekt (se, bland annat, domarna Corsten, C-58/98, EU:C:2000:527, punkt 24; Dynamic Medien, C-244/06, EU:C:2008:85, punkt 19; Angelidaki m.fl., C-378/07–C-380/07, EU:C:2009:250, punkt 48, och Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, punkt 59).
- 27 Domstolen ska således ta ställning till tolkningsfrågan utifrån de förutsättningar som den hänskjutande domstolen har fastställt, enligt vilka en nationell bestämmelse kräver att lufttrafikföretagen, under alla förhållanden, mot erhållande av priset för flygbiljetten inte bara ska befordra passageraren utan även dennes incheckade bagage, under förutsättning att bagaget uppfyller vissa särskilda krav avseende bland annat dess vikt, utan att ett pristillägg får tas ut för befordran av detta bagage.
- 28 Förordning nr 1008/2008 reglerar bland annat prissättningen av lufttrafiktjänster som tillhandahålls inom unionen. Enligt lydelsen i artikel 22.1 i denna förordning får lufttrafikföretagen fritt sätta sina ”passagerarpriser”, vilka definieras i artikel 2 punkt 18 i förordningen och bland annat syftar på de priser som ska betalas till lufttrafikföretag för befordran av passagerare i lufttrafik samt de villkor som hänför sig till dessa priser. Nämnda förordning föreskriver således uttryckligen att det råder fri prissättning för befordran av passagerare, utan att emellertid uttryckligen omnämna prissättningen för befordran av passagerarnas incheckade bagage.

- 29 Vad gäller uttrycket "passagerarpriser", som fastställs i artikel 2 punkt 18 i förordning nr 1008/2008, konstaterar domstolen att det förekommer vissa skillnader mellan olika språkversioner av denna bestämmelse. Även om detta uttryck förekommer i bland annat den svenska versionen ("passagerarpriser") och i den franska versionen ("tarifs des passagers"), så används uttryck som "lufttrafikpriser" i de spanska ("tarifas aéreas") och engelska ("air fares") versionerna, och "flygpriser" i de tyska ("Flugpreise") och finska ("lentohinnat") versionerna, samt "biljettpriser" i de danska ("flybilletpriser") och estniska ("piletihinnad") versionerna av denna förordning.
- 30 Av fast rättspraxis följer att det på grund av nödvändigheten av en enhetlig tillämpning och, följaktligen, en enhetlig tolkning av unionsrättsliga bestämmelser är uteslutet att endast en språkversion av en bestämmelses ordalydelse tas i beaktande i fall där det råder osäkerhet. Det krävs tvärtom att den aktuella bestämmelsens ordalydelse tolkas och tillämpas mot bakgrund av de övriga officiella språkversionerna (se bland annat, domarna Stauder, 29/69, EU:C:1969:57, punkt 3; EMU Tabac m.fl., C-296/95, EU:C:1998:152, punkt 36, och Profisa, C-63/06, EU:C:2007:233, punkt 13).
- 31 I händelse av bristande överensstämmelse mellan språkversionerna av en unionsrättslig text ska den aktuella bestämmelsen tolkas med hänsyn till systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (se bland annat, domarna Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, punkt 14; Italien/kommissionen, C-482/98, EU:C:2000:672, punkt 49, och Eleftheri tileorasi och Giannikos, C-52/10, EU:C:2011:374, punkt 24).
- 32 Mot denna bakgrund konstaterar domstolen att artikel 22.1, som avser fri prissättning, i kapitel IV avseende bestämmelser om prissättning i förordning nr 1008/2008, kompletteras av artikel 23.1, vilken bland annat syftar till att säkerställa information och öppenhet avseende priserna för lufttrafik som avgår från en flygplats som är belägen på en medlemsstats territorium och vilken således bidrar till att skydda kunder som nyttjar dessa tjänster (se för ett liknande resonemang, dom ebookers.com Deutschland, C-112/11, EU:C:2012:487, punkt 13). Den sistnämnda bestämmelsen fastställer skyldigheter avseende information och öppenhet, bland annat, vad gäller tillämpliga villkor för passagerarpriser, det slutliga pris som ska betalas, passagerarpris och de beståndsdelar som är oundvikliga och förutsebara i tillägg till passagerarpriset, och valfria pristillägg för tjänster som kompletterar själva lufttrafiken.
- 33 Oaktat den omständigheten att artikel 23.1 i förordning nr 1008/2008 inte uttryckligen åsyftar prissättningen för befordran av bagage, anser domstolen att de skyldigheter som föreskrivs i denna bestämmelse också ska gälla denna prissättning, bland annat med beaktande av syftet att möjliggöra effektiva jämförelser av priserna för lufttrafik, vilket anges i skäl 16 i förordningen.
- 34 Som generaladvokaten framhållit i bland annat punkt 46 i sitt förslag till avgörande, utgör dessutom pristillägg för incheckning av bagage ett villkor för tillämpningen av priser som ska betalas till lufttrafikföretaget för befordran av passagerare i lufttrafik, i den mening som avses i artikel 2 punkt 18 i förordning nr 1008/2008.
- 35 Följaktligen ska förordning nr 1008/2008 tillämpas på fastställande av priserna för befordran av bagage.
- 36 Vad avser det sätt på vilket priserna ska fastställas, kräver artikel 23.1 i förordning nr 1008/2008 bland annat, dels att beståndsdelar som är oundvikliga och förutsebara för lufttrafik alltid anges som en del i det slutliga priset att betala, dels att pristilläggen för tjänster som varken är obligatoriska eller oundvikliga för lufttrafiken ska anges klart, öppet och otvetydigt i början av varje bokningsprocess och att kunden aktivt ska markera sitt godkännande av de sistnämnda (se, för ett liknande resonemang, dom ebookers.com Deutschland, EU:C:2012:487, punkt 14).

- 37 För att kunna avgöra huruvida förordning nr 1008/2008 medger separat prissättning för befordran av incheckat bagage, måste domstolen ta ställning till om det pris som ska betalas för befordran av bagaget utgör en oundviklig och förutsägbar beståndsdel av priset för lufttrafik eller om det utgör ett valfritt pristillägg för en tilläggstjänst.
- 38 Flygbolagen har traditionellt, som handelsbruk, medgett att passagerare checkar in bagage utan att ytterligare avgifter tas ut. Flygbolagens affärsmodeller har emellertid genomgått en avsevärd utveckling med en allt mer utbredd användning av lufttrafik. Vissa lufttrafikföretag följer för närvarande en affärsmodell som utgörs av en strävan efter att erbjuda luftfartstjänster till lägsta pris. Mot denna bakgrund har kostnaderna förenade med befordran av bagage, som en beståndsdel av priset för sådana tjänster, relativt sett större betydelse än tidigare, och de berörda lufttrafikföretagen kan därför ha intresse av att ta ut ett pristillägg för detta. Dessutom kan det inte uteslutas att vissa flygpassagerare föredrar att resa utan incheckat bagage, under förutsättning att detta medför att priset för deras befordran sänks.
- 39 Med bakgrund av det ovan anförda konstaterar domstolen att det pris som ska betalas för befordran av flygpassagerares incheckade bagage kan utgöras av ett valfritt pristillägg, i den mening som avses i artikel 23.1 i förordning nr 1008/2008, med hänsyn till att en sådan tjänst inte kan anses vara obligatorisk eller oundgänglig för befordran av passagerarna.
- 40 När det däremot gäller bagage som inte checkas in, nämligen handbagage, erinrar domstolen, i syfte att lämna ett fullständigt svar till den hänskjutande domstolen, om att sådant bagage i princip ska anses utgöra en oundgänglig beståndsdel vid befordran av passagerare och att befordran därav följaktligen inte kan vara föremål för ett pristillägg, under förutsättning att sådant bagage inte överstiger rimliga krav i fråga om vikt och dimensioner och överensstämmer med tillämpliga säkerhetsföreskrifter.
- 41 Såsom generaladvokaten erinrat om i punkterna 54 och 55 i sitt förslag till avgörande, finns det skillnader mellan befordran av incheckat bagage och befordran av handbagage. Incheckat bagage anförtros nämligen åt lufttrafik-företaget, som är skyldigt att omhänderta och förvara bagaget, vilket medför ökade kostnader för bolaget. Detta är inte fallet i fråga om handbagage som inte är incheckat, särskilt personliga tillhörigheter som passageraren behåller för sig själv.
- 42 Denna skillnad mellan befordran av incheckat bagage och handbagage återges dessutom i bestämmelserna avseende lufttrafikföretagets ansvar för skador som åsamkats bagage, så som framgår enligt bestämmelserna i Montrealkonventionen, som unionen har anslutit sig till. Enligt artikel 17.2 i konventionen ansvarar transportören för om incheckat bagage förstörts, förlorats eller skadats, under förutsättning att den skadebringande händelsen inträffat ombord på luftfartyget eller under den tid då bagaget var i transportörens vård. När det gäller bagage som inte checkats in, inbegripet personliga tillhörigheter, ansvarar transportören endast för skador om transportören eller dennes anställda eller uppdragstagare har orsakat skadan genom fel eller försummelse.
- 43 Vad gäller en nationell bestämmelse, så som den i det nationella målet, som kräver att lufttrafikföretagen, under alla förhållanden, mot erhållande av priset för flygbiljetten inte bara ska befordra passageraren utan även dennes incheckade bagage, under förutsättning att bagaget uppfyller vissa särskilda krav avseende bland annat dess vikt, utan att ett pristillägg får tas ut för befordran av detta bagage, konstaterar domstolen att det är uppenbart att en sådan bestämmelse inte medger att lufttrafikföretag separat kan ta ut ett sådant tillägg för befordran av incheckat bagage och således tillämpa en fri prissättning för befordran av passagerare.
- 44 Domstolen erinrar i detta hänseende om att unionsrätten inte utgör hinder – med undantag för bland annat bestämmelser om konsumentskydd (se, för ett liknande resonemang, dom *ebookers.com Deutschland*, EU:C:2012:487, punkt 17) – för medlemsstater att reglera vissa aspekter avseende lufttransportavtal, särskilt i syfte att skydda konsumenter mot oskäligen avtalsvillkor. En sådan bestämmelse får likväl inte undergräva bestämmelserna om prissättning i förordning nr 1008/2008.

- 45 Nationella bestämmelser enligt vilka befordran av passagerare och incheckning av bagage ska ingå i flygbiljettens grundpris, förbjuder olika prissättning för en biljett som ger rätt att ta med sig incheckat bagage och för en biljett som inte erbjuder en sådan möjlighet. Bestämmelsen är inte bara oförenlig med lufttrafikföretagens rätt att tillämpa en fri prissättning för befordran av passagerare för luftfartstjänster och att fastställa de villkor som hänför sig till dessa priser som föreskrivs i artiklarna 2 punkt 18 och 22.1 i förordning nr 1008/2008, utan äventyrar också, bland annat, det syfte som eftersträvas med förordningen nämligen att möjliggöra effektiva jämförelser av sådana priser, genom att de lufttrafikföretag som berörs av sådana nationella bestämmelser inte får erbjuda en separat prissättning för befordran av incheckat bagage, medan flygbolag som omfattas av bestämmelser i en annan medlemsstat får göra detta.
- 46 För att syftet med en effektiv jämförelse av luftfartstjänster ska kunna uppnås måste de krav som föreskrivs i artikel 23.1 i förordning nr 1008/2008 strikt iakttas. Det ankommer således på de nationella myndigheterna att i förekommande fall kontrollera att Vueling Airlines faktiskt uppfyller de krav på information och öppenhet som föreskrivs i denna bestämmelse.
- 47 Det ankommer slutligen på den hänskjutande domstolen att i möjligaste mån tolka nationella bestämmelser i överensstämmelse med unionsrättens krav (domarna Engelbrecht, C-262/97, EU:C:2000:492, punkt 39; ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, punkt 138, och Wall, C-91/08, EU:C:2010:182, punkt 70).
- 48 Om det resultat som eftersträvas i unionsrätten inte kan uppnås genom en konform tolkning av nationell lagstiftning, är den nationella domstolen skyldig att säkerställa att de unionsrättsliga bestämmelserna ges full verkan genom att, om det behövs, med stöd av sin egen behörighet underlåta att tillämpa varje motstridande bestämmelse i nationell lagstiftning. (se, för ett liknande resonemang, domarna Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, punkt 24; Berlusconi m.fl., C-387/02, C-391/02 et C-403/02, EU:C:2005:270, punkt 72; Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, punkt 43, och Melki och Abdeli, C-188/10 och C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 43).
- 49 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande: Artikel 22.1 i förordning nr 1008/2008 ska tolkas så, att den utgör hinder för bestämmelser, såsom dem i det nationella målet, som kräver att lufttrafikföretagen, under alla förhållanden, mot erhållande av priset för flygbiljetten inte bara ska befordra passageraren utan även dennes incheckade bagage, under förutsättning att bagaget uppfyller vissa särskilda krav avseende bland annat dess vikt, utan att ett pristillägg får tas ut för befordran av detta bagage.

Rättegångskostnader

- 50 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den hänskjutande domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artikel 22.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen ska tolkas så, att den utgör hinder för bestämmelser, så som dem i det nationella målet, som kräver att lufttrafikföretagen, under alla förhållanden, mot erhållande av priset för flygbiljetten inte bara ska befordra passageraren utan även dennes incheckade bagage, under förutsättning att bagaget uppfyller vissa särskilda krav avseende bland annat dess vikt, utan att ett pristillägg får tas ut för befordran av detta bagage.

Underskrifter